

Temat numeru: 15 lat zespołu Ruczajok – jubileusz pełen wzruszeń

W godzinach popołudniowych, 16 listopada 2024 roku, w Białowieskim Ośrodku Kultury odbył się niezwykle jubileusz 15-lecia działalności zespołu Ruczajok. Zespół, który powstał w 2009 roku, nieprzerwanie działa i koncertuje do chwili obecnej. Koncert jubileuszowy odbył się w ramach realizacji zadania publicznego "Ruczajok - zespół białoruskiej mniejszości narodowej - jubileusz 15-lecia" z dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz ze środków Województwa Podlaskiego.

**Więcej przeczytają Państwo na stronach 12-13.
Życzymy miłej lektury.**

W numerze:

Od redakcji s. 2
Wójt informuje s. 2-3
Dar łowczego Michała Andre-
jewskiego dla cerkwi prawo-
sławnej w Białowieży s. 3-5
Informacje Białowieskiego
Ośrodka Kultury s. 5-9
Zaproszenie na Mikołajki s. 9
Tarcza Wschód a Białowie-
ża s. 10
Facebook "Żyrowickie chus-
ty" s. 10-11
15 lat zespołu Ruczajok - jubi-
leusz pełen wzruszeń s. 12-13
Badania archeologiczne w Par-
ku Pałacowym - w poszukiwa-
niu dworu Wazów s. 13-15
Odpady komunalne s. 15
Radni w obronie mieszkań-
ców s. 16-17
Borys Russko s. 17-21
Pomnik Katyński bliski ukoń-
czenia s. 21
Bałowiecki Weekend Niepodle-
głości s. 21-22
Zaproszenia na zajęcia z robo-
tyki s. 23
Nasi poeci s. 24
Ogłoszenie s. 24

Ważne telefony:

Urząd Gminy 85 681 24 87
Białowiecki Ośrodek Kultury 85
681 24 60
Biblioteka 85 681 23 95
Nadleśnictwo Białowieża
85 681 24 05
Muzeum Przyrodniczo-Leśne
BPN 85 681 22 75
Ośrodek Zdrowia 85 667 24 68
Policja 85 670 41 15
Straż Graniczna
85 685 46 20
Zespół Szkolno Przedszkolny
85 681 23 97
Technikum Leśne w Białowieży
85 681 24 04
Gminny Ośrodek Pomocy Spo-
łecznej 85 681 26 97
Przedszkole 85 681 23 97
w. 61
Stomatolog 604874917

Drodzy Czytelnicy,

Tematem numeru tego wydania Głosu Białowieży jest 15-lecie zespołu „Ruczajok”. Członkom zespołu gratuluję tak pięknego jubileuszu. Jestem przekonany, że przed Wami dalsze sukcesy. Wasz wkład w życie kulturalne naszej miejscowości jest bezcenny. Wszystkiego dobrego!

Oprócz tego czeka na Państwa mnóstwo innych materia-
łów, zarówno na temat bieżących wydarzeń, jak i opisujących hi-
storię naszego regionu. Szczególnie polecam Państwa uwadze
artykuł „Badania archeologiczne w Parku Pałacowym – w poszuki-
waniu dworu Wazów”. Warto, żebyśmy promowali nasze dziedzic-
two.

29 października Sejmik Województwa Podlaskiego, po po-
prawkach, przyjął stanowisko przygotowane przez Artura Kosic-
kiego i Roberta Jabłońskiego w sprawie Strefy Ochrony Czynnej
w Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowie-
ska. Nie ma zgody na działania Ministerstwa Klimatu i Środowi-
ska, które uderzają w lokalną społeczność i samorządy. Dziękuję
profesor Bogumile Jędrzejewskiej za bardzo merytoryczne przed-
stawienie tematu, a naszym samorządowcom za udział w obra-
dach. To nasz wspólny sukces.

Z poważaniem

Mateusz Damian Gutowski

Redaktor naczelny "Głosu Białowieży"

Drodzy Mieszkańcy,

29 października brałem udział w sesji
Sejmiku Województwa Podlaskiego, gdzie
przyjęto stanowisko w sprawie planów ograni-
czenia ochrony czynnej w Zintegrowanym
Planie Zarządzania Obiektem Światowego
Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowiecka.
We wrześniu wystosowałem wspólnie z Wój-
tami Gminy Hajnówka i Narewka do m.in. Pa-
ni Minister Klimatu i Środowiska oraz
UNESCO stanowczy protest przeciwko pla-
nom ograniczeniu lub likwidacji IV strefy ochronnej. Niestety do
dnia dzisiejszego nie uzyskałem żadnej odpowiedzi.

W listopadzie zostało zakończone zadanie pn. „I etap mo-
dernizacji stacji uzdatniania wody w Białowieży”. Na ten cel nasza
Gmina otrzymała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski
Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości ponad 750
tysięcy złotych.

12 listopada brałem udział w spotkaniu dotyczącym Progra-
mu Odstraszania i Obrony – Tarcza Wschód na zaproszenie Wo-
jewody Podlaskiego. Program będzie realizowany w latach
2024-2028 i główne jego założenia to budowa infrastruktury
obronnej na gruntach przede wszystkim skarbu państwa, samo-
rządów, LP. Organizatorzy spotkania zapewniali, iż nie są przewi-
dziane żadne przymusowe wysiedlenia i wywłaszczenia

mieszkańców.

20 listopada uczestniczyłem w spotkaniu z Jackiem Karnowskim, Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, na temat możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na potrzeby samorządów.

21 listopada odebraliśmy średni wóz strażacki. Nowy pojazd został zakupiony na potrzeby naszej Ochotniczej Straży Pożarnej. Jest to inwestycja, którą przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa mieszkańców naszej gminy.

Została wykonana dokumentacja techniczna na remont Klubu Kultury w Teremiskach, jesteśmy też w trakcie uzyskiwania pozwolenia na budowę. Planujemy w przyszłym roku ubiegać się o dofinansowanie na realizację inwestycji.

W dalszym ciągu trwają prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji na lata 2024-20230. Zachęcam wszystkich mieszkańców do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych dotyczących projektów rewitalizacyjnych w południowej części Białowieży. Mogą Państwo zgłaszać swoje pomysły. Więcej szczegółów znajduje się na naszej stronie internetowej, FB oraz w siedzibie naszego urzędu.

Z wyrazami szacunku
Albert Waldemar Litwinowicz
Wójt Gminy Białowieża

Trochę historii

Dar łowczego Michaiła Andrejewskiego dla cerkwi prawosławnej w Białowieży

W białowieskiej cerkwi, poza unikalnym ceramicznym ikonostasem, znajduje się także kilka kiotów z ikonami w tej samej stylistyce – z bogato zdobionymi, wielokolorowymi obramowaniami ceramicznymi. Na niektórych zachowały się oryginalne napisy w języku rosyjskim informujące o fundatorze kiotu i ikony. Jednym z takich darczyńców był Michaił Władimirowicz Andrejewskij, łowczy carskiego dworu, zarządca Puszczy Białowieskiej w latach 1889-1890.

Michaił Andrejewskij (Ryc. 1) urodził się w 1844 lub 1849 roku. Niewiele wiadomo o jego życiu poza tym, co sam przez 30 lat – od 1871 do 1902 roku – notował w swoich dziennikach, wydanych w 1909 roku (po śmierci autora) w Moskwie jako *"Notatki i pamiętniki łowieckie"* (*"Ochotnicze zapiski i dzienniki"*). Była to przede wszystkim kronika jego niezliczonych polowań i podróży myśliwskich, rybołówstwa, obserwacji zwierząt i ptaków łownych, uwag o psach myśliwskich.

Nieliczne notatki osobiste ukazują Andrejewskiego jako człowieka cieszącego się szczęściem domowym. Jego żona Olga, urodzona jako baronówna Kusowa, pochodziła z niedawno uszlachczonej rodziny kupców petersburskich. Andrejewscy mieszkali w Terijoki – na północnym

wybrzeżu Zatoki Fińskiej – ekskluzywnym kosmopolitycznym miasteczku bogatych elit, leżącym wówczas w granicach Finlandii. Dziś Terijoki nazywa się Zielenogorsk (od 1940 w granicach ZSRS) i jest obszarem kurortowym Petersburga.

Pasja myśliwska Michaiła Andrejewskiego i jego doświadczenie w organizacji polowań sprawiły, że został łowczym wielkich książąt domu Romanowych. Dla nich, a także dla innych przedstawicieli rosyjskiej arystokracji, organizował polowania w wielu regionach ówczesnego Imperium Rosyjskiego, od Puszczy Białowieskiej, przez Kaukaz, do granic Persji i Mongolii. Uznawany był za mistrza w polowaniach na niedźwiedzie.

Od 1879 roku Michaił Andrejewski bywał w Białowieży, towarzysząc w łowach rosyjskim wielkim książętom. Podczas jednego z pobytów, w grudniu 1885 roku, zapisał taką uwagę o ubogiej, drewnianej białowieskiej cerkwi, zbudowanej zaledwie 30 lat wcześniej: *"11 [grudnia]. Jako że jeszcze nie było ciemno [po zakończeniu polowania w zwierzyńcu – BJ], pojechaliśmy do Białowieży prosto do cerkwi. Strasznie smutno było widzieć, że w takim miejscu jak Białowieża, gdzie przyjeżdżają rosyjscy wielcy książęta i gdzie znajduje się tak zwany pałac – pawilon myśliwski, rosyjska prawosławna świątynia jest w takim*

Ryc. 1. Michaił W. Andrejewskij, fotografia zamieszczona w jednym z wydań jego "Notatek i pamiątek łowieckich".

stanie. Wszystko niszczeje, dzwonnica jest podparta balami: nie można dzwonić! Wielki książę Michał Mikołajewicz obiecał mi i wszystkim [obecny], że zajmie się sprawą budowy nowej, porządnej cerkwi."

Wspomniany "tzw. pałac – pawilon myśliwski" to zachowany do dziś dworek gubernatora, a Michał Mikołajewicz Romanow był młodszym bratem cara Aleksandra II i pełnił funkcję przewodniczącego Rady Państwa. Spełnił swoją obietnicę i podjął starania o budowę murowanej cerkwi.

Kiedy Puszcza Białowieńska w 1888 roku weszła w skład carskich dóbr apanażowych, jej pierwszym zarządcą – od 26 lutego 1889 roku – został mianowany Michaił Andrejewskij, który równocześnie awansował na stanowisko łowczego Dworu Jego Cesarskiej Mości. Od kwietnia zamieszkał w Białowieży, gdzie energicznie zabrał się za organizację gospodarki łowieckiej – racjonalnej, wedle ówczesnych pojęć. Zimą 1889/1890 roku Andrejewskij dużo chorował na przeziębienia i grypę. Pracę w Puszczy Białowie-

skiej zakończył przypuszczalnie w listopadzie 1890 roku. Po powrocie do Petersburga zaangażował się w działania komisji dla stworzenia pierwszego prawa łowieckiego w Rosji.

Puszczą Białowiecką – jak wynika z jego dzienników – Andrejewskij był zauroczony. Każdą wiadomość z dworów wielkksiążęcych o planowanym wyjeździe na polowania do Białowieży przyjmował z młodzieńczym entuzjazmem. "Ani myślałem, ani marzyłem o tym, że w tym roku wybiorę się na polowanie do cudownej Puszczy Białowieckiej..." zapisał w grudniu 1885 roku po tym, jak otrzymał polecenie zorganizowania tu polowań dla wielkiego księcia Michała Mikołajewicza.

Ryc. 2. Kiot z ikoną przedstawiającą Jezusa podczas modlitwy w Ogrójcu, ufundowany w darze dla białowieckiej cerkwi przez Michaiła Andrejewskiego. Fot. Anna Dulko.

Nic dziwnego więc, że zapragnął pozostawić dar-pamiątkę w białowieckiej cerkwi, o której budowę zabiegał u carskiego brata. Już po zakończeniu pracy w Puszczy i wyjeździe z Białowieży ufundował kiot z ikoną "Modlitwa Jezusa w Ogrójcu" (Ryc. 2), który został wmurowany na filarze po prawej stronie od wejścia do cerkwi. U dołu ceramicznego obramowania widnieje na-

pis: *"Przyniesienie Białowieżskomu Chramu ot M. Andrejewskiego"* – Ofiara dla Białowieżskiej Świątyni od M. Andrejewskiego.

Bo Michaił Andrejewskij był szczerze pobożny. W jego notatkach spontanicznie pojawiają się słowa podziękowania Bogu za dobre chwile czy dobry rok, słowa szczególnej wdzięczności, np. gdy otrzymuje w prezencie *"stary obraz Świętego Michała Archanioła"*, czy wreszcie westchnienie-prośba, aby w następnym roku Pan Bóg też pozwolił mu pojechać do *"miejscu sercu Białowieżskiej Puszczy"*.

Andrejewskij zginął tragicznie zimą 1903 roku – utonął w Jeziorze Ładoga podczas polo-

wania albo łowienia ryb. Pochowany został siedem miesięcy później, po odnalezieniu ciała.

Warto byłoby przetłumaczyć na język polski i opublikować relacje z polowań i pobytów w Białowieży i Puszczy Białowieżskiej zapisane przez Andrejewskiego w *"Notatkach i pamiętnikach łowieckich"*. To cenne źródło informacji o mało znanym okresie w historii puszczy.

•
Bogumiła Jędrzejewska

Serdecznie dziękuję pani Ani Dulko za wykonanie zdjęcia kiotu.

Najważniejsze informacje z ...

Białowieżskiego Ośrodka Kultury

Tajemnice szeptuch odkryte w Białowieży

7 października 2024 r. w Centrum Aktywności Lokalnej w Białowieży odbyło się spotkanie autorskie z Iwoną Zajfryd, autorką książek *„Śladami szeptów”* i *„Mahalo”*.

Pisarka podzieliła się z uczestnikami swoją wiedzą na temat szeptuch, odpowiadając na pytania dotyczące rozpoznawania prawdziwych uzdrowicielek oraz ich mocy. Spotkanie było okazją do dyskusji i wymiany doświadczeń. Podczas spotkania były dostępne do nabycia obie książki autorki.

Białowieża podróż w świat animacji

Od kilku lat, Białowieżski Ośrodek Kultury, kiedy tylko ma taką możliwość, zaprasza widzów do udziału w obchodach Międzynarodowego Dnia Animacji. W tym roku obchodzimy 22 lata od ustanowienia tego dnia przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Twórców Filmu Animowanego, które przypada na 28 października. Idea tego globalnego święta zrodziła się na początku XXI wie-

ku, aby upamiętnić pierwszy publiczny pokaz animacji, który odbył się 28 października 1892 roku w Grevin Museum w Paryżu. To wydarzenie uznawane jest za symboliczny początek nowożytnej historii animacji.

Od 2002 roku, Międzynarodowy Dzień Animacji jest flagowym wydarzeniem organizowanym na całym świecie przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Twórców Filmu Animowanego we współpracy z licznymi organizacjami i festiwalami, w tym z festiwalem Opla. Tegoroczny program składał się z 12 filmów, dostarczając wielu wrażeń i inspiracji.

W obiektywie mgły – podsumowanie pleneru fotograficznego

W październiku Białowieżski Ośrodek Kultury gościł członków fotospółdzielni działającej przy Podlaskim Instytucie Kultury: Cezarego Fabiszewskiego i Adama Ślefarskiego. Artyści przez kilka dni przemierzali mglistą Puszcę Białowieżską, tworząc wyjątkowe kadry, które oddają tajemniczą atmosferę tego niezwykłego miejsca.

Tematem przewodnim pleneru była mgła, jednak artyści mieli również okazję uwiecznić barwny wernisaż pleneru malarskiego, który odbył się 26 października w Hotelu Białowieżskim.

Zdjęcia wykonane przez Cezarego Fabiszewskiego możecie podziwiać na naszym profilu na Facebooku. Natomiast obrazy powstałe podczas pleneru malarskiego można oglądać w galerii oBOK działającej przy Białowieżskim Ośrodku Kultury w godzinach pracy BOK od 18

listopada do połowy grudnia.

Zapraszamy do odwiedzenia naszej galerii i zanurzenia się w artystycznej atmosferze Puszczy Białowieskiej!

Podolany zyskały nowe miejsce spotkań

Mieszkańcy Podolan Drugich mogą cieszyć się odnowionym miejscem spotkań. Dzięki realizacji projektu „Budowa wiaty ogniskowej z podłożem, remont ogrodzenia do prezentowania wystaw oraz wyposażenie w element małej architektury terenu przy Klubie Kultury w Podolanach Drugich” teren wokół świetlicy wiejskiej zyskał zupełnie nowy wygląd.

W ramach inwestycji powstała wiatka ogniskowa z wygodnym podłożem z kostki brukowej, całkowicie odnowiono ogrodzenie, które teraz służy do prezentacji wystaw. Dodatkowo, na terenie pojawiło się palenisko ogniskowe i huśtawka, zachęcające do spędzania czasu na świeżym powietrzu.

Szczególnym akcentem jest wystawa starych zdjęć z Podolan, udostępnionych przez mieszkańców: Urszulę Podlaską, Jerzego Chyleckiego i Dorotę Kozak-Superson. Dzięki nim możemy przenieść się w czasie i zobaczyć, jak wyglądały kiedyś ulice i ludzie w Podolanach.

Cała inwestycja kosztowała 60 000 zł, z czego 30 000 zł pochodziło z budżetu Województwa Podlaskiego w ramach programu „Odnowa wsi Województwa Podlaskiego – Kreatywna Wieś 2024”. Pozostała część środków została pokryta z budżetu Gminy Białowieża.

Dzięki tej inwestycji mieszkańcy Podolan zyskali atrakcyjne miejsce do spotkań i wypoczynku, które jednocześnie pełni funkcję kulturalną.

Białowieża świętowała Dzień Seniora

5 listopada 2024 roku Hotel Białowiecki

tętnił życiem, goszcząc seniorów z powiatu hajnowskiego i okolic. Z okazji Międzynarodowego Dnia Seniora, zorganizowane przez Koło Seniora w Białowieży oraz Białowiecki Ośrodek Kultury wydarzenie, było okazją do wspólnej zabawy, rozmów i podziękowań.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele władz, w tym przewodnicząca Związku Rejonowego z Hajnówki, Pani Nina Ptaszyńska, przewodniczący rejonowy z Bielska Podlaskiego, Pan Eugeniusz Gałuszewski oraz nowy przewodniczący Rady Gminy Białowieża, Pan Eugeniusz Superson.

Podczas uroczystości, przewodnicząca Koła Seniora w Białowieży, Pani Irena Bajko, wraz ze swoim zastępcą, Panem Anatolem Plewą, złożyła serdeczne podziękowania Wójtowi Gminy Białowieża, Albertowi Litwinowiczowi, oraz dyrektorowi Białowieckiego Ośrodka Kultury, Markowi Zubrzyckiemu, za wieloletnie wsparcie i pomoc w działalności Koła. "Czujemy się docenieni i zawsze możemy liczyć na wsparcie ze strony władz gminy" – podkreśliła Pani Irena Bajko. "To dzięki takiej współpracy możemy organizować takie wydarzenia i aktywnie spędzać czas."

Spotkanie było okazją do integracji seniorów, wymiany doświadczeń i wspólnej zabawy.

Suniczki zachwyciły, Drama porwała

6 listopada Białowiecki Ośrodek Kultury zamienił się w tętniące życiem centrum kultury białoruskiej. Odbył się tam kolejny "Wieczorek białoruski", który tym razem obfitował w wyjątkowe wydarzenia artystyczne.

Gwiazdami wieczoru były dwie utalentowane grupy: starsza grupa zespołu "Suniczki" działająca przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Białowieży oraz grupa teatralna "Drama" z Liceum Białoruskiego w Hajnówce.

Młodzi wokaliści z "Suniczek", pod opieką

pani Angeliny Masalskiej, zachwyciły publiczność wykonaniem takich utworów, jak: "Mnie mamaci hawaryła", "Bielaruseczka" i "Mamina saroczka". Ich występy uświetniła muzyka w wykonaniu Marka Zubryckiego z Białowieskiego Ośrodka Kultury.

Nie mniej emocjonujący był występ grupy teatralnej "Drama". Aktorzy, pod kierunkiem Jana Karczewskiego, zaprezentowali spektakl "Wybory", którego autorem scenariusza był również reżyser.

Wieczór zakończył się wspólnym poczęstunkiem, podczas którego uczestnicy mogli wymienić się wrażeniami i porozmawiać o kulturze białoruskiej.

"Wieczorki białoruskie" są organizowane przez Białowieski Ośrodek Kultury w partnerstwie z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dzięki temu wydarzeniu mieszkańcy Białowieży i okolic mają możliwość poznawać i kultywować bogatą kulturę białoruską.

Białowieża uczciła 11 listopada

11 listopada 2024 roku mieszkańcy Gminy Białowieża zgromadzili się, by uczcić 106. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Uro-

czystości rozpoczęły się Mszą Świętą w intencji Ojczyzny, a następnie kontynuowano je pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Podczas uroczystości, które prowadził pan Wojciech Małachowski, odśpiewano hymn państwowy w wykonaniu chóru Leśników Puszczy Białowieskiej. Wartę honorową wystawiła 21 Brygada Strzelców Podhalańskich, dodając uroczystości wojskowego charakteru.

Głos zabrał Wójt Gminy Białowieża, Pan Albert Litwinowicz, który w swoim wystąpieniu podkreślił znaczenie tego święta dla Polaków oraz podziękował wszystkim za udział w uroczystościach.

Po przemówieniu, delegacje różnych instytucji i organizacji złożyły wieńce pod pomnikiem Marszałka Piłsudskiego. Wśród nich znalazły się delegacje: Urzędu Gminy Białowieża, Rady Gminy Białowieża, Ochotniczej Straży Pożarnej w Białowieży, Białowieskiego Ośrodka Kultury, Nadleśnictwa Białowieża, Technikum Leśnego, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, Białowieskiej Stacji Geobotanicznej UW, Białowieskiego Parku Narodowego, Domu Dziecka, organizacji zakładowej NSZZ Solidarność przy BPN oraz 21 Brygady Strzelców Podhalańskich.

Tegoroczne obchody Święta Niepodległości w Białowieży były okazją do wspólnego uczczenia rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz do wyrażenia wdzięczności wszystkim, którzy przyczynili się do tego historycznego wydarzenia.

Pielmieni w Białowieży – smak tradycji

16 listopada galeria oBOK zamieniła się w prawdziwą kuchnię, w której zapachniało tradycyjnymi białoruskimi potrawami. Wszystko za sprawą warsztatów kulinarnych poświęconych przygotowywaniu pielmieni.

Podczas spotkania, prowadzonego przez Natalię Gierasimiuk z Fundacji Oni to My, uczest-

nicy mieli okazję poznać tajniki tworzenia tych przepysznych pierożków. Od przygotowania ciasta, przez lepienie, aż po gotowanie – każdy uczestnik mógł wziąć czynny udział w tworzeniu tej białoruskiej specjalności.

Po ciężkiej pracy nadszedł czas na degustację. Uczestnicy mogli skosztować efektów swojej pracy i podzielić się wrażeniami. A że pielmeni smakowały wyśmienicie, niejedna osoba zapakowała kilka sztuk na wynos, aby podzielić się nimi z rodziną i przyjaciółmi.

Warsztaty były częścią projektu „Suniczki – dziecięco-młodzieżowy zespół białoruskiej mniejszości narodowej”, realizowanego dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dzięki takim inicjatywom mieszkańcy Białowieży mogą poznawać i kultywować bogatą tradycję kulinarną regionu.

Białowieża ogląda "Simonę Kossak"

22 listopada 2024 roku, w dniu ogólnopolskiej premiery, film biograficzny o Simonie Kossak zawitał również do Białowieży. Dzięki staraniom dyrektora Białowieskiego Ośrodka Kultury, mieszkańcy naszej gminy mieli wyjątkową okazję zobaczyć tę produkcję na dużym ekranie Kina Żubr.

Dwa seanse filmu, poranny i wieczorny, przyciągnęły tłumy widzów. W porannym seansie uczestniczyli między innymi uczniowie Technikum

Leśnego, dla których postać Simony Kossak jest szczególnie bliska. Jednak to wieczorna projekcja okazała się prawdziwym wydarzeniem. Łącznie film obejrzało około 300 osób wieczór w kinie, co stanowi absolutny rekord frekwencji.

Fakt, że film o Simonie Kossak cieszył się tak dużym zainteresowaniem mieszkańców Białowieży, świadczy o tym, jak ważna jest dla nas postać tej wybitnej badaczki Puszczy Białowieskiej. Projekcja filmu była nie tylko doskonałą okazją do przypomnienia sobie jej życia i osiągnięć, ale także do refleksji nad przyszłością naszego wspólnego domu – Puszczy Białowieskiej.

Muzyka, glina i historia – wyjazd studyjny do Studziwód

23 listopada 2024 roku grupa młodych talentów z Białowieży, należąca do zespołu "Suniczki", wyruszyła na niezwykłą wyprawę do Bielska Podlaskiego. Organizatorzy – Białowieski Ośrodek Kultury i Zespół Szkolno-Przedszkolny – przygotowali dla nich dzień pełen wrażeń, nauki i zabawy.

Pierwszym przystankiem była wędrowka po historycznym centrum Bielska Podlaskiego, podczas której uczestnicy pod opieką Doroteusza Fionika zwiedzili najważniejsze miejsca miasta, m.in. pomnik Sejmu Wielkiego i park Królowej Heleny. Szczególnie duże wrażenie zrobiła na młodych turystach Szkoła Podstawowa nr 3 z unikalną szkolną kapliczką.

Następnie grupa udała się do Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach, gdzie odbyły się warsztaty. Pod okiem doświadczonego artysty, Iwana Daszkowa, uczestnicy lepiłi z gliny oryginalne instrumenty muzyczne. Jednocześnie, w innej części muzeum, odbywały się warsztaty muzyczne prowadzone przez rodzinę Fioników – Doroteusza, Taisę, Maksyma – oraz Fryderyka Wojdę. Młodzi muzycy mieli okazję poznać tradycyjne instrumenty i nauczyć się kilku utworów. Na

zakończenie dnia uczestnicy wspólnie upiekli kiełbaski przy ognisku. To była doskonała okazja do integracji i podsumowania udanego wyjazdu.

Białowieski Ośrodek Kultury oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny otrzymali od Muzeum Małej Ojczyzny pamiątkowe wydania, w tym książkę "Ojciec Konstantyn Bajko" autorstwa Doroteusza Fionika.

Wyjazd studyjny do Studziwód był nie tylko doskonałą okazją do poznania historii i kultury regionu, ale także do rozwijania swoich talentów i pasji.

Wyjazd odbył się w ramach realizacji zadania „Suniczki dziecięco-młodzieżowy zespół białoruskiej mniejszości narodowej” z dotacje Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Msze Święte powracają do Bud

Po przeprowadzonych remontach i modernizacjach, Klub Kultury w Budach zyskał nowe życie. Od końca sierpnia 2024 roku, oprócz dotychczasowych wydarzeń kulturalnych, w klubie odbywają się również regularne Msze Święte. To inicjatywa, która spotkała się z ogromnym entuzjazmem mieszkańców.

W imieniu Sołtys wsi Budy, Pani Jolanty

Niemcunowicz, oraz całej społeczności wiernych, składamy serdeczne podziękowania księdzu Adamowi Tomaszowi Turlińskiemu za posługę duszpasterską w naszej miejscowości. Dzięki Jego zaangażowaniu, mieszkańcy Bud mają teraz jeszcze więcej możliwości do rozwoju duchowego i społecznego.

BOK

Sprawy samorządowe

Tarcza Wschód a Białowieża

12 listopada 2024 r. w Hajnowskim Domu Kultury odbyło się - przy bardzo licznych udziałach społeczności lokalnej i mediów - spotkanie w sprawie TARCZY WSCHÓD.

W spotkaniu uczestniczyli: Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Stanisław Wziątek, Zastępca Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego gen. broni Stanisław Czosnek, Dowódca Operacji „Bezpieczne Podlasie” gen. dyw. Arkadiusz Szkutnik - Dowódca 18 ŻELAZNEJ Dywizji Zmechanizowanej oraz Starosta Hajnowski Andrzej Skiepmo.

Wstępne informacje na temat funkcjonowania TARCZY WSCHÓD były merytoryczne i uspokajające nastroje. Tarcza ma być budowana wzdłuż wschodniej granicy Polski w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Bezpośrednie jej oddziaływanie ma się skupić na: bezpieczeństwie, partnerstwie i rozwoju regionu.

Żadnego wywłaszczania nie będzie. Zostanie zachowane „święte prawo własności”. Nie będzie ingerencji we własność prywatną w czasie pokoju. Główne inwestycje strukturalne będą realizowane na terenie Skarbu Państwa, Lasów Państwowych lub wojskowym. Może się zdarzyć, że będą wysiedlenia za rekompensatą finansową lub zamianą gruntów.

Inwestycje planowane podczas budowania TARCZY WSCHÓD:

- * w drogi i mosty,
- * w system telekomunikacyjny w tym Internet, zabezpieczenie łączności,
- * w systemy radiolokacyjne,
- * w służbę zdrowia z korzyścią dla mieszkańców,

Facebook „Żyrowickie chusty”

Od 11 listopada 2024 roku pani Anna Kulbaczka prowadzi facebooka poświęconego historii kultu Matki Bożej Żyrowickiej i związku jej obrazu z Białowieżą. Facebook pani Anny ma też

* w projekty samorządowe, lokalne, systemy ostrzegania.

Następnie zadawano pytania, różne, mniej lub bardziej rozsądne.

Jako mieszkanka Białowieży zadałam cztery pytania:

1. Czy przewidziane jest podczas budowy TARCZY WSCHÓD wyznaczenie drogi ewakuacyjnej dla mieszkańców Gminy Białowieża?
2. Czy będzie poszerzona droga Białowieża-Hajnówka, która jako strategiczna bezwzględnie poszerzona być musi?
3. Czy zostanie przywrócone połączenie kolejowe Białowieża-Hajnówka?
4. Czy zostanie przywrócona Ustawa umożliwiająca opracowanie Planu Obrony Cywilnej m.in. dla Gminy Białowieża?

Oprócz pierwszego pytania, na które otrzymałam odpowiedź, że budowa drogi ewakuacyjnej ma pozostawać w gestii Samorządu Gminnego - pozostałe spotkały się ze zrozumieniem.

Na ostatnie pytanie dostałam konkretną odpowiedź od Pana Ministra, że Ustawa już obowiązuje. Weszła w życie 12 listopada 2024 roku. Jest to Ustawa o obronie Ojczyzny (Dz. U. 2024.248 t.j.). Zatem nie ma już żadnej przeszkody, aby w Urzędzie Gminy Białowieża przystąpiono do jak najszybszego opracowania Planu Obrony Cywilnej.

To było dobre merytoryczne spotkanie. Wiele wyjaśniło, wyciszyło niepokoje, ale przede wszystkim dowiedzieliśmy się więcej na temat tego, co się może wydarzyć wokół nas w najbliższym czasie.

●
Elżbieta Laprus

dodatkowy szlachetny cel.

W postach pani Anna między innymi upamiętnia byłych mieszkańców Ziemi Słonimskiej i absolwentów Państwowej Średniej Szkoły Rolniczo-Leśnej w Żyrowicach – którzy w latach 1982-1997 pielgrzymowali do kościoła pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Białowieży.

Ryc. 1. Fragment projektu wystroju Kaplicy Żyrowickiej w białowiejskim kościele autorstwa Bogusława Lorka.

Przekazali oni parafii wiele pamiątek, w tym kopię obrazu Matki Bożej Żyrowickiej i ocalały sztandar żyrowickiej szkoły. Przez lata marzyli o utworzeniu i wyposażeniu Kaplicy Żyrowickiej w białowiejskim kościele.

To marzenie dopiero teraz ma szansę się spełnić. W kościele trwa remont i tworzony jest wystrój wnętrza według projektu pana Bogusława Lorka – artysty sztuki sakralnej, absolwenta Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Częścią jego projektu jest także nowy wystrój Kaplicy Żyrowickiej (Ryc. 1).

Facebook pani Anny Kulbackiej zatytułowany *"Żyrowickie chusty"* ma dodatkowy, ważny cel. Pani Anna postanowiła wykorzystać swój czas i talent do szydełkowania, aby zbierać środki finansowe na realizację projektu Kaplicy Żyrowickiej w białowiejskim kościele. Wykonuje

własnoręcznie piękne chusty z różnokolorowej włóczki (Ryc. 2), które można obejrzeć na zdjęciach:

https://www.facebook.com/profile.php?id=61568713044335&locale=pl_PL

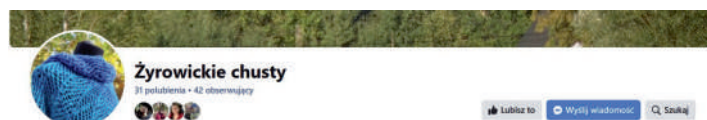

Ryc. 2. Jedna z chust wykonanych przez panią Annę Kulbacką.

Osoba, która wpłaci darowiznę na wystrój kaplicy w wysokości minimum sumy podanej w poście o chuście, może otrzymać ją na pamiątkę. Darowizny przesyłamy **na konto Parafii pw. św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Białowieży: 67 1020 1332 0000 1402 0254 0581 z dopiskiem: darowizna na kaplicę.**

Gościwie zachęcam Czytelników *"Głosu Białowieży"* do zaglądania na facebook *"Żyrowickie chusty"*, rozpropagowania go wśród znajomych i lektury ciekawych postów.

Barbara Szymanowska

15 lat zespołu Ruczajok – jubileusz pełen wzruszeń

W godzinach popołudniowych, 16 listopada 2024 roku, w Białowieckim Ośrodku Kultury odbył się niezwykle jubileusz 15-lecia działalności zespołu Ruczajok.

Zespół, który powstał w 2009 roku, nieprzerwanie działa i koncertuje do chwili obecnej. Koncert rozpoczęła prowadząca, Mariola German-Pietruczuk, która przywitała zaproszonych gości, w tym: Wójta Gminy Białowieża, pana Alberta Litwinowicza, reprezentacje Rady Gminy Białowieża z przewodniczącym Eugeniuszem Supersonem oraz radną Bożeną Ptaszyńską, a także pozostałych obecnych radnych, wójta gminy Bielsk Podlaski, Walentego Koryckiego, właściciela firmy Maksbud, Jana Miniuka, przedstawicieli Koła Seniora w Białowieży, panią Irenę Bajko oraz Anatola Plewę, sołtysa wsi Pogorzelce, Adama Bocheńskiego wraz z małżonką, zaproszone zespoły oraz wszystkich przybyłych gości.

Jako pierwsi na scenie pojawili się Sza-

nowni Jubilaci. Zespół wykonał trzy piosenki, w tym „Siżu ja kraj wikonoczka”, dedykowaną serdecznej koleżance z zespołu, Asi Lewczuk, która zmarła 17 czerwca 2024 roku. Wszyscy

uczestnicy wydarzenia uczcili jej pamięć minutą ciszy.

Podczas koncertu bardzo miłym akcentem było odczytanie przez Katarzynę Korycką, kierownika Referatu Mniejszości Narodowych w Departamencie Kultury i Dziedzictwa Narodowego przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego, listu gratulacyjnego od Marszałka Województwa Podlaskiego, pana Łukasza Prokoryma. Po występach przyszedł czas na wręczenie dyplomów i podziękowań dla zespołu Ruczajok. Następnie kierownik zespołu, Marek Zubrycki, w imieniu wszystkich członków podziękował partnerom, mężom i żonom członków zespołu, podkreślając, że ich praca wymaga dużo poświęcenia czasu rodzinnego, co niekiedy trudno pogodzić z codziennym życiem. Podziękowania skierowano również do Anatola i Anny Lewczuk, najbliższych Asi, oraz wieloletniego przyjaciela i kierowcy zespołu Jerzego Chileckiego, który również współfinansował jubileusz.

Miłym zaskoczeniem były podziękowania od najnowszej członkini zespołu, Grażyny Sachaczuk, radnej Gminy Hajnówka, za ciepłe przyjęcie w szeregach zespołu.

Na koniec chciałbym gorąco podziękować naszym muzycznym przyjaciołom, którzy przyjęli zaproszenie na koncert i upiększyli go swoją muzyką. Były to: „Zawaranki” z Mochnatego, Chór Pieśni i Tańca „Wasiloczki” z Bielska Podlaskiego, zespół folklorystyczny „Czyżowianie” oraz „Siostry Ostapczuk” z Grabówki.

Serdeczne podziękowania kieruję również do wszystkich osób, które przyczyniły się do tak pięknego jubileuszu: konferansjerki Marioli German-Pietruczuk, akustyka Władka Trusiewicza, dokumentalisty fotograficznego Łukasza Kryszt-

fika, rejestratora audio-wideo Piotra Karpiuka oraz osób odpowiedzialnych za przygotowanie dekoracji: Ilony Aleksiejuk, Moniki Nowogrodzkiej i Marty Golonko.

W imieniu wszystkich członków zespołu gorąco dziękuję, że przybyliście na nasz jubileusz i że mamy dla kogo śpiewać. Bo bez Was, Drodzy Odbiorcy, nie byłoby nas.

Obecny skład zespołu: Marysia Superson, Kasia Przygodzka, Ala Wołkowicka, Maria Rusko, Grażyna Sacharczuk, Marian Rusko, Marek

Waszkowiak, Marek Zubrycki (kierownik).

Koncert jubileuszowy odbył się w ramach realizacji zadania publicznego "Ruczajok - zespół białoruskiej mniejszości narodowej - jubileusz 15-lecia" z dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz ze środków Województwa Podlaskiego.

Marek Zubrycki
Kierownik Zespołu Ruczajok

Nauka

Badania archeologiczne w Parku Pałacowym – w poszukiwaniu dworu Wazów

Od końca października do 12 listopada br., na łące wokół grupy starych dębów w Parku Pałacowym, można było zobaczyć kilkoro archeologów pracownic "grzebiących" w ziemi. Zaciekawionym turystom i mieszkańcom Białowieży zaglądającym do wykopów odpowiadał, że szukają zaginionego dworu myśliwskiego Zygmunta III Wazy, założyciela naszej miejscowości.

Ryc. 1. Prof. Fabian Welc podczas badań georadarowych w Parku Pałacowym. Fot. Archiwum projektu.

Badania archeologiczne były częścią większego projektu zatytułowanego "Dziedzictwo Wa-

zów w Białowieży (tajemnica pałacowych dębów)", realizowanego przez autorki niniejszego artykułu – dr Joannę Wawrzeniuk z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW) w Warszawie (kierownik projektu) i prof. Bogumiłę Jędrzejewską z białowieckiego Instytutu Biologii Ssaków PAN. Projekt, który realizujemy dzięki wsparciu Fundacji Rozwoju UKSW w Warszawie, uzyskał finansowanie w konkursie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w prestiżowym programie "Nauka dla społeczeństwa II".

Bo taki też jest cel naszych badań naukowych i działań popularyzacyjnych: po pierwsze, przywrócić mieszkańcom Białowieży i regionu Puszczy Białowieskiej pamięć o historycznych początkach miejscowości, o jej założycielu i fundatorze Zigmuncie III Wazie, wreszcie o dziedzictwie całego okresu panowania dynastii Wazów (lata 1587-1668). W tamtym czasie osada Białowieża zyskała trwałe podstawy rozwoju na następne stulecia, a Puszcza Białowieska prawne i organizacyjne podstawy ochrony. Drugim naszym celem w tym projekcie jest promocja, także w innych częściach Polski, dziedzictwa kulturowego z czasów Wazów dotyczącego naszego regionu. Planujemy szeroką popularyzację wyników badań w formie wystawy, filmu, artykułów i wywiadów w mediach. Od początku realizacji projektu prowadzimy stronę na Facebook'u.

Trzeba ze smutkiem przyznać, że **obecnie w przestrzeni publicznej Białowieży temat jej założyciela Zygmunta III, a także jego następców na tronie Rzeczypospolitej Władysława IV i Jana Kazimierza, nie jest w ogóle znany!**

A przecież w 1996 roku Białowieża święto-

wała jubileusz 400-lecia istnienia. Za czas powstania Białowieży przyjęto rok 1596, z którego pochodził list króla Zygmunta III Wazy wspominający *"kopaczy stawu Naszego białowieskiego"* zapewne pracujących przy nowym dworze. Jubileuszowe obchody inaugurowały otwarcie Białowieskiego Domu Kultury i były zorganizowane przez Lecha Z. Nowackiego, jego pierwszego kierownika. Odbył się wieczorny pokaz fajerwerków nad stawami. Przemawiał pan Włodzimierz Wołkowycki, przewodniczący Rady Gminy, a równocześnie przedstawiciel jedynego białowieskiego rodu, poświadczonego w źródłach pisanych, którego kolejne pokolenia żyją tu nieprzerwanie od samego początku miejscowości, od jej założenia przez Zygmunta III Wazę.

Ryc. 2. Dr Joanna Wawrzeniuk (w żółtej kamizelce) przy jednym z wykopów opowiada przewodnikom PTTK z Bydgoszczy o poszukiwaniu dworu Wazów. **Fot.** Archiwum projektu.

W latach 2004 i 2005 archeolodzy z Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, Dariusz Krasnodębski i Hanna Olczak, wspólnie z pracownikami Instytutu Biologii Ssaków PAN, prof. Bogumiłą Jędrzejewską i dr. Tomaszem Samojlikiem, przeprowadzili pierwsze pilotażowe badania archeologiczne w poszukiwaniu między innymi pozostałości dworu Wazów w Parku Pałacowym. W niewielkich wykopach, zlokalizowanych na trawniku naprzeciwko budynku muzeum i dyrekcji Białowieskiego Parku Narodowego, znaleziono wówczas głównie setki drobnych odłamków kafli, naczyń ceramicznych i szkła z XVII wieku. Niektóre fragmenty kafli nosiły ślady pożaru. Nie natrafiono natomiast na wyraźne pozostałości budynków dworu.

Mimo dostępnej publikacji wyników tych

pierwszych badań i kilku wykładów dla przewodników białowieskich, historia dworu Wazów nie zyskała popularności i słabo trafiała do edukacyjnego przekazu dla turystów. Nie była i nie jest w żaden sposób wyeksponowana w Parku Pałacowym. Dlatego nasz projekt *"Dziedzictwo Wazów w Białowieży (tajemnica pałacowych dębów)"* silnie akcentuje potrzebę przekazu informacji do społeczeństwa na każdym etapie jego realizacji.

W tym roku rozpoczęliśmy prace archeologiczne od badań nieinwazyjnych – georadarem i magnetometrem – czyli mapowania tego, co znajduje się pod ziemią na wzgórku z dębami. To tam przez ostatnie lata obserwacje powierzchniowe (szczególnie kretowin) ujawniły duże ilości małych okruchów cegieł w jasnym, pomarańczowo-czerwonym kolorze, wyraźnie różniących się od twardego, ciemniejszego gruzu ceglanego z rozbiórki pałacu carskiego, a także fragmenty kafli i ceramiki naczyniowej. Wydawało się więc, że najstarszy królewski dwór myśliwski z czasów Zygmunta III zbudowany był właśnie w miejscu, które później zarosło dębami.

Badania georadarowe i magnetyczne, wykonane wiosną br. przez prof. Fabiana Welca z UKSW, pokazały, że pod dębami znajduje się w ziemi kilka obiektów, najprawdopodobniej gruzowisk po budynkach, w tym jeden duży z wyraźnymi zarysami fundamentów, oraz szereg jam o nieznanym przeznaczeniu.

Drugim etapem badań były wykopaliska archeologiczne. Zezwolenie z dyrekcji Białowieskiego Parku Narodowego uzyskałyśmy jedynie na prace na łące wokół dębów, w znacznej odległości od nich i praktycznie poza zasięgiem podziemnych struktur wykrytych przez georadar. Mimo to udało się nam odnaleźć m.in. znaczną ilość rozrzuconej i zniszczonej substancji budowlanej: fundamentów kamiennie-ceglanych, z ręcznie wytwarzanymi ceglami o charakterystycznej czerwono-pomarańczowej barwie (znacznie większymi od cegieł z XIX i XX wieku), z zachowanymi resztkami prawdopodobnie wapienno-piaskowej zaprawy murarskiej. Oprócz tego udokumentowaliśmy m.in. liczne gwoździe żelazne i fragmenty naczyń glinianych.

W ramach projektu wykonujemy również kwerendy archiwalne w poszukiwaniu dokumentów o działalności dynastii Wazów i ludzi z nią związanych. Poszukiwania w archiwach przyniosły dziesiątki nieznanych wcześniej dokumentów

z tamtych czasów na temat Białowieży i Puszczy Białowieskiej. Co więcej, pokazują one, że ówczesne założenie dworskie musiało być dość imponujące! Ale to będzie dopiero przedmiotem dokładnej analizy.

Warto jednak już teraz zaznaczyć, że **w całej Polsce są tylko dwa miejsca, gdzie badania archeologiczne odkryły dwory myśliwskie Zygmunta III Wazy**, użytkowane także przez jego synów na tronie – Władysława IV i Jana Kazimierza. Są to dwór w Białowieży nad Narawką i odkryty kilka lat temu dwór w Nieporęcie nad Narwią (dziś nad Zalewem Zegrzyńskim, ok. 20 km na północ od Warszawy). Z tych dwóch sensacyjnych odkryć Białowieża ma ten dodatkowy walor, że tradycje królewskich dworów my-

śliwskich były w niej kontynuowane przez kolejnych władców Rzeczypospolitej – Augusta III Sasa i Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Dzisiaj nikt z odwiedzających Park Pałacowy nie dowie się o tym z żadnej tablicy informacyjnej na jego terenie. A przecież skarby Białowieży warto przekuć na jej promocyjny sukces.

•

Prof. Bogumiła Jędrzejewska

Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża

Dr Joanna Wawrzeniuk

*Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego,
Warszawa*

Odpady komunalne

Nieprzerwanie trwa weryfikacja liczby mieszkańców, zadeklarowanych do opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Należy aktualizować liczbę osób zgłoszonych jako zamieszkujące pod danym adresem. Powodem do podjęcia tych działań jest przypuszczenie, że nie wszyscy wywiązują się z obowiązku opłat za śmieci. Powinność ta dotyczy każdej osoby, zamieszkującej na terenie Gminy Białowieża bez względu na to, czy i gdzie jest zameldowana. Niewypełnienie tego obowiązku skutkować może wydaniem decyzji administracyjnej w tej sprawie, ze skutkiem powstania zaległości i odsetek. Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi finansowane są z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości. Wysokość wpływów z tego tytułu do budżetu Gminy Białowieża uzależniona jest od ilości osób wykazanych w deklaracjach.

W związku z tym należy mieć świadomość, iż mieszkańcy Gminy Białowieża ponoszą również koszty odbioru odpadów za osoby, które nie wypełniają swoich obowiązków, zaniżają ilość mieszkańców w składanych deklaracjach i nie wnoszą opłat w należnej wysokości. Mając na uwadze zasady współżycia społecznego apeluje się do Mieszkańców, aby sami zgłaszali się do tutejszego urzędu w celu złożenia rzetelnej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Deklaracje można złożyć w Urzędzie Gminy Białowieża przy ul. Sportowej 1, pok. nr 9, wysłać pocztą lub przestać w formie elektronicznej.

Art. 10 ust. 2 b ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stanowi: „Kto wbrew obowiązkowi określönemu w art. 6m ust. 1 lub 2 nie składa deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi - podlega karze grzywny.”

Niewypełnienie tego obowiązku skutkować może wydaniem decyzji administracyjnej w tej sprawie ze skutkiem powstania zaległości i odsetek.

Przypominamy o obowiązku segregacji!!! W związku z tym ruszył cykl kontroli mających na celu sprawdzenie poprawności segregacji odpadów przez mieszkańców naszej Gminy. Niestety, w znaczącej większości skontrolowanych posesji stwierdzono w pojemnikach na odpady zmieszane występowanie tworzyw sztucznych, bioodpadów lub szkła. Na chwilę obecną kontrole te mają za zadanie uczulić mieszkańców w kwestii poprawności segregacji odpadów, natomiast jeżeli sytuacja nie ulegnie poprawie, zmuszeni będziemy nakładać podwyższoną opłatę, stanowiącą czterokrotność stawki podstawowej, za nie wywiązywanie się z obowiązku segregacji odpadów. Gmina Białowieża, jak każda Gmina w Polsce zobowiązana jest uzyskiwać odpowiednie poziomy recyklingu odpadów. Za brak ich osiągnięcia grożą gminom wysokie kary, więc sposób segregacji odpadów przez mieszkańców gra w tej sytuacji kluczową rolę.

•

UG Białowieża

7 listopada Rada Gminy Białowieża podjęła uchwałę sprzeciwiającą się ograniczeniu lub likwidacji IV strefy w Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska

Za uchwałą głosowali: Anna Barbara Borowska-Berend, Dorota Kozak-Superson, Elżbieta Laprus, Krystyna Micun, Jowita Ewa Morawska, Irena Moroz, Wojciech Stanisław Niedzielski, Andrzej Józef Nowak, Bożena Ptaszyńska, Agnieszka Dorota Sac, Eugeniusz Superson, Janusz Szpakowicz, Danuta Wołkowska. Wstrzymała się Katarzyna Szuma. Autorem uchwały był radny Andrzej Józef Nowak. Poniżej mogą się Państwo zapoznać z całością stanowiska, które zostało przegłosowane przez radnych Gminy Białowieża.

Mateusz Gutowski

Stanowisko Rady Gminy Białowieża

Jako Radni Rady Gminy Białowieża uważamy działania Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie za zagrażające przyrodzie Puszczy Białowieskiej i bezpieczeństwu jej mieszkańców.

Dążenie do likwidacji lub znacznego ograniczenia IV strefy Puszczy Białowieskiej, gdzie miała być prowadzona czynna ochrona różnorodności biologicznej – tego najcenniejszego obiektu przyrodniczego w Polsce – to przejaw całkowitego ignorowania miejscowej ludności.

Raport Misji UNESCO zawierał m.in. zgodę na usuwanie drewna martwego w strefie ochrony czynnej, zgodę na cięcia sanitarne w celu odnowienia wylesionych przez gradację kornika drukarza znacznych powierzchni oraz na cięcia, ze względu na bezpieczeństwo, wzdłuż dróg w odległości 50 m i wreszcie na aneksy Planu Urządzania Lasu i zapewnienie dostępu przez miejscową ludność do drewna opałowego.

Nie tylko wspomniany raport rekomendował czynną ochronę w części Puszczy Białowieskiej. Warto wspomnieć o mało znanej wizycie w sierpniu 2016 r. zagranicznych ekspertów i o ich opinii. Grupa ta składała się z 4 wybitnych leśników i ekologów, wśród których był dr Patric Moore, z Vancouver, Kolumbia Brytyjska, Kana-

da, reprezentujący dyscyplinę naukową ekologia lasu, współzałożyciel i jeden z dyrektorów Greenpeace.

Jednogłośnie stwierdzono m.in. iż „nierobienie niczego” – co jest tak uporczywie propagowane przez aktywistów ekologicznych i niestety przedstawicieli obecnego ministerstwa – jest błędne i wstrzymanie się od podejmowania działań może mieć katastrofalny wpływ na Puszcze Białowieską, stanowiąc ogromne zagrożenie dla całego ekosystemu.

Dalej eksperci wskazują na potrzebę podjęcia natychmiastowych działań ograniczających gradację kornika drukarza poprzez wczesne usuwanie drzew zasiedlonych.

Dla mieszkańców puszczańskich gmin najważniejsze jest stwierdzenie z tego raportu:

- *Przy podejmowaniu decyzji o istotnym znaczeniu odnośnie form ochrony przyrody i zagospodarowania w Puszczy Białowieskiej należy brać pod uwagę stanowisko i dobro miejscowej ludności. Stabilizacja lokalnej gospodarki realizowanej w regionie PB, która opiera się na ciągłości zatrudnienia i możliwości wykorzystania drewna opałowego oraz innych produktów leśnych przez miejscową społeczność powinna zostać podniesiona jako najważniejsza kwestia (pkt 9 wspomnianej opinii zagranicznych ekspertów).*

Pełen raport razem z oryginalnymi anglojęzycznymi opiniami zagranicznych ekspertów powinien znajdować się z zasobach Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Kolejnym argumentem przemawiającym za utrzymaniem planowanej strefy IV jest również Plan Zadań Ochronnych, który wręcz nakazuje działania mające na celu poprawę stanu ochrony rzadkich siedlisk, które z różnych przyczyn zostały zniekształcone, głównie przez gradację kornika drukarza.

W strefie, która ma stanowić tylko 18% powierzchni Puszczy Białowieskiej, planowane są wyłącznie niezbędne działania zmierzające do zachowania i przywracania ginących zbiorowisk przyrodniczych, które stanowiły dumę tego obiektu. To jest cel nadrzędny a twierdzenie przez niektóre środowiska, że planowano wycinanie drzew ponad 100-letnich jest zwykłym kłamstwem.

Postępująca unifikacja grądów, siedlisk Natura 2000, których do niedawna było aż kilka

podzespołów prowadzi dziś do utraty ich odrębności.

Przykładem jest prawie całkowity zanik ciepłolubnej postaci grądu o nazwie *Melliti Carpinetum* las miodownikowato-grabowy z miodownikiem melisowatym, który tworzył szkielet Rezerwatu przyszosowego Szafera i stanowił cenne zbiorowisko przyrodnicze i według profesora Matuszkiewicz (seniora) w 1952 roku zajmował znaczne powierzchnie.

Bierna ochrona spowodowała również zmniejszanie bogactwa florystycznego, jak i różnorodności całych krajobrazów leśnych. Przykładem jest rezerwat Szafera czy Starzyna.

Nawet Profesor Władysław Szafer, inicjator utworzenia Białowieskiego Parku Narodowego oraz wspomnianego Rezerwatu przyszosowego, tworząc go zakładał: *Zdaniem moim, ten przydrożny pas mógłby być nie rezerwatem pełnym, lecz tzw. rezerwatem częściowym, to znaczy, że w pewnym oddaleniu można dopuścić do systematycznego wyrębu lasów metodą przerębową* (W. Szafer „Wspomnienia przyrodnika” s. 162, 1973).

Nie chcemy by cała Puszcza Białowieska straszyla cmentarzyskiem martwych świerków

z wszechobecnymi trzcinniciskami uniemożliwiającymi powrót młodego pokolenia lasu, które jest w opinii wielu naukowców najważniejszym składnikiem tworzenia różnorodności biologicznej.

Wielu wśród nas to rdzenni mieszkańcy Białowieży, żyjący tu od pokoleń i znający tę Puszczę od zawsze i nigdy jej niezagrożący. To nas zobowiązuje do zabrania głosu i stanowczego protestu przeciw planom objęcia prawie całej Puszczy Białowieskiej ochroną bierną, w końcu doprowadzającą ją do prawdopodobnie niechybnej zagłady.

Nie możemy się na to zgodzić. Nasi przodkowie pełniący wcześniej ważne stanowiska i funkcje: osoczników, strzelców czy bartników, pochodzące z królewskich nadań, nigdy by nam tego nie wybaczyli.

Żądamy uszanowania naszej woli gwarantującej ratunek dla Puszczy i ludzi tu mieszkających, bo po takich planowanych decyzjach zabraknie nawet lip na łapcie, będące symbolem ubóstwa, w które tak usilnie chcecie nas dziś ubrać.

•

Borys Rusko

Borys Russko (1929 – 2024), nasz białowieski poeta wydał dotąd 27 tomików poezji, 28 jest w druku, a jak mi powiedział w końcu lipca pracuje obecnie nad tomikiem 36. W związku z moim wyjazdem na przełomie lipca i sierpnia nie kontaktowaliśmy się.

W poniedziałek, 5 sierpnia, pocztą dostałem najnowszy, 28 tomik Jego poezji „Prawdopodobność gwiazd”. W eseju, umieszczonym jak zwykle, na końcu tomiku Waldemar Smaszcz stawia poezję Borysa Russko w rzędzie takich twórców jak ks. Jan Twardowski, Adam Mickiewicz, a mistrzostwo posługiwania się słowem, odkrywania na nowo znaczeń słów i wiązania ich do syntetycznego opisu otoczenia – tego najbliższego, z którym był

związany od dzieciństwa po sięgający w głąb Kosmosu, porównał do odkryć Mikołaja Kopernika czy Krzysztofa Kolumba.

Ostatni wydany tomik jest pełen wierszy mówiących o miłości i przywiązaniu do Puszczy, jej drzew z najznamienitszymi dębami, ale również o wzajemnej zależności drzew, słońca, łąk i nieba, które sprawiają radość obserwatorowi. W wierszach czuć Jego młodość, radość z miejsca, w którym dorastał i do którego tęsknił.

I w tym tomiku nie zabrakło sentencji, w tym tej, która tłumaczy Jego poezję:

W głębi

Matematyka i Poezja

Zrośnięte głębią.

Jest też aforyzm, który wszyscy powinniśmy stale mieć na uwadze, a w naszych szalonych czasach szczególnie:

Przemówi

Prawdziwej myśli

Nie schowasz pod poduszkę.

Przemówi.

Tomik otwiera wiersz „*Drogowskazy*”. Borys Russko w każdej naszej rozmowie zwracał

uwagę na potrzebę poszukiwania odpowiedzi na rozmaite pytania, na naturalne dla ludzi myślących łaknienie wiedzy. Za każdym razem przekazywał mi wiedzę, którą zdobywał czytając najnowsze doniesienia z dziedziny astronomii, fizyki, astrofizyki czy matematyki. Ten wiersz opowiada właśnie o jego łaknieniu wiedzy i prawdy:

Kiedy błędzę
szukam
drogowskazów.
Jeśli nie znajduję obok
spoglądam
w niebo.
Liczę na
prawdomówność
gwiazd.

Jako osoba z dużym bagażem doświadczeń, która niejedno w swoim życiu widziała, przeżyła nie tylko znał wartość tego co mamy, ale dał nam, myślącym bardzo cenną wskazówkę w aforyzmie **Czas: Czas bezcenny, / nie ma miejsca / na pustostowie.** Za dalej wyraża ciekawe żądanie do czasu minionego w sentencji **Wołanie: Wołam do przeszłości: / Oddaj to, co nie musiało / być twoje.**

Wszystkim, którzy zetknęli się z twórczością Borysa Russko, a także tym, którzy jeszcze nie mieli jego wierszy w ręku rekomenduję Jego wiersze, a także wczesne opowiadania czy nawet legendy.

Uważał, że dusza człowieka związana jest z energią subtelnią, że tachiony, które są jej cząstkami pozwalają przemierzać Kosmos naszym myślom, uczuciom dzięki czemu nadal istniejemy w niematerialnej rzeczywistości.

Tachiony

Na skrzydłach tachionów
dolecimy do nietkniętych
rewirów.

Poezja Borysa zostanie z nami, bo została na wielu z nas swój znak. Rozmowy z Nim, obcowanie z Jego Poezją była dla mnie zawsze czymś wielkim, niezapomnianym. **Cześć Jego pamięci.**

Poniżej prezentuję teksty, które przygotowałem do wysłania do „Głosu Białowieży” na przełomie lipca i sierpnia. Niestety tuż przed ich wysłaniem dotarła do mnie informacja o śmierci Borysa Russko. Uznałem, że prześlę je do druku w takiej postaci jaką przed tą smutną wiadomością przybrały. Dodałem jedynie „Suplement” –

bardzo ważny wiersz w kontekście „Dębu Borysa”.

Borys Russko nadal tworzy

Borys Russko, rocznik 1929 nasz białowiecki poeta wydał dotąd 27 tomików poezji, 28 jest w druku, a w rzeczywistości pracuje obecnie nad tomikiem 36. O wartości i wielkości poezji naszego krajana świadczą m.in. wpisy w „Wielkiej Księdze Myśli Polskiej” i „Księdze 2004 – Złote Myśli Ludzi Wielkiego Umysłu i Serca. Twórcy Wizerunku Polski”. Krytycy literatury nazwali Jego poezję „poezją myśli, umysłu” czy „poezją zdumienia”. Dla mnie jest to poezja refleksji wynikającej z przeżytych lat, wspomnień i doświadczenia połączona z wiedzą i ścisłym umysłem, który potrafi dostrzec powiązania słowa z formułą matematyczną, poezji w której intuicja podpowiada rozwiązania i ubiera je w słowa. Poezja ta jest niezwykle skrótowa, a przez to wydobywa najgłębiej skrywane uczucia, doznania związane z istnieniem, świadomością, refleksją nad nieznanym, a jednocześnie intuicyjnie odczuwanym.

Z moich, niemal codziennych, rozmów z Laureatem Nagrody Literackiej im. Witolda Hułewicza wynika, że dziewięćdziesięcio pięć letni Autor z Podolan tworzy nowe wiersze, sentencje, ale wręcz jest na bieżąco z najnowszymi doniesieniami z zakresu matematyki, fizyki, astronomii czy kosmologii i nadal jest sercem w naszej Puszczy Białowiejskiej. Wiosna i lato tego roku owocują w jego twórczości wspomnieniami z lat dziecięcych, młodości. Nie stroni o wspomnień romantycznych, sielskich, a co ważne opisujących rozmaite zakamarki Puszczy i Polany Białowiejskiej. Jednak o tym trochę później. Wróćmy do nowego, 27, opublikowanego tomiku.

Dwudziesty siódmy tomik ukazał się w kwietniu tego roku i nosi tytuł „Widzieć, Słyszeć, Dotykać”. Rozpoczyna się wierszem „Zajrzyj w głąb siebie”: *Nie w gwiazdach, / dobro jest / w Tobie. Zajrzyj w głąb siebie, / w przestrzeń / bez granic, w żywe światło.*

Kilka stron dalej znajdujemy w tomiku liryk „Gdzie...”, wspomnienie młodej i... dojrzałej radości z życia oraz tęsknoty do dawnych okolic, miejsc i czasów:

Gdzie są poranki / skowronków / ścieżki wyściane / radością, / płomienie miłości, / rozgwieżdzone / wieczory... / Gdzie?

Olbrzymie wrażenie robi wiersz poświęcony pani Antoninie, żonie Borysa pt.: „*Wspomnienie*”

Biegłaś czerwcową łąką, / a kwiaty się uśmiechały. / Biegłaś do szczęścia. / Pamiętam bukiet lat / rozkwitłych dla Nas.

W tomiku nie zabrakło wielu sentencji, myśli, które pokazują jak istotne jest spoglądanie do naszego wnętrza i to z różnych perspektyw. Oto dwie ilustrujące refleksję i zadumę nad nami, naszym życiem, naszym losem.

Spojrzyć z góry

Skrzydła.

Wzlecieć,

spojrzeć z góry,

Zrozumieć.

Tomik kończy bardzo wymowny i aktualny wiersz „*Drzewa*”.

Drzewa są wolne,

Oddychają

Całą piersią.

Pozwólmy im żyć,

Byśmy i my mogli

oddychać.

W ostatnich rozmowach Borys Russko coraz częściej wraca do wspomnień o Białowieży, Podolanach i Puszczy swojego dzieciństwa. Są to bardziej opowiadania, niektóre wierszowane, a niektóre opowiadają prozą wydarzenia i wspomnienia z wypraw do Puszczy z Ojcem Borysa. Dowiedział się od znajomych, że pojawiły się właśnie w Puszczy grzyby, czyli prawdziwki... borowiki. W związku z tym opowiedział mi następującą historię ze swojego dzieciństwa – rzecz wydarzyła się, gdy miał 9 lat. Wraz z Ojcem wyprawili się na grzyby przy Drodze Prużańskiej, w miejsce z dębami i świerkami. Doszli do miejsca, w którym do starego lasu dotykał młody las. Na granicy tych drzewostanów zobaczył olbrzymiego prawdziwka. Ojciec Borysa delikatnie wykręcił trzon z ziemi tego olbrzyma. Grzyb był tak duży, że nie mieścił się w *koszeli* (koszu plecionym z łyka lipy, noszonym na plecach). Kapelusz grzyba miał ponad 50 cm średnicy, a trzon jego był pękaty. Na pytanie o pogodę, Borys powiedział, że w przeddzień padało, rano była rosa, było wilgotno i słonecznie.

W naszych rozmowach przewijają się wątki prac gospodarczych – mielenie mąki na żarnach, klepanie kosy oraz koszenie trawy, przygotowywanie opału na zimę przez Ojca i... wspomnienie tego wiejskiego słońca, które w naj-

nowszy wierszu pt.: „*Pomoże Słońce*” z 25 lipca ma nam, ludziom, pomóc ruszyć w kosmiczną podróż, bu rozpocząć naszą ludzką kolejną wielką przygodę.

Dąb Borysa

W ostatnich miesiącach niemal codziennie, a przynajmniej kilka razy w tygodniu mam przyjemność rozmawiać z Borysem Russko – poetą, który mimo 95 krzyżyków bardzo silnie jest związany ze swoim miejscem urodzenia, z Puszcą Białowieską. W rozmowach naszych w ostatnich tygodniach bardzo często pojawiają się wątki osobiste oraz troska o miejsce, które zostawił i w którym dawno nie był.

W dwudziestym siódmym tomie wierszy Borysa znalazł się piękny czterowiersz – czy to o tym posadzone przez siebie, czy o jakimś innym? Może nie warto dociekać – przez tę tajemniczość poezja jest otwarta na skojarzenia i myśli odbiorcy, trochę tajemnicza i pobudzająca do zadumy. Na pewno jest to wiersz o Puszczy i jej dębach, w tym jakimś ulubionym Borysa.

W puszczy

Odwiedziłem mój dąb.

Uśmiechnął się.

Razem znaleźliśmy się

w aurze radości

Być może to tęsknota za Puszcą, od wielu lat Borys Russko mieszka w Warszawie, a stan zdrowia nie pozwala mu przebyć drogi do Białowieży, do Podolan, spowodowała, że pewnego lipcowego dnia, o trochę nietypowej porze, zadzwonił i z niepokojem w głosie opowiedział mi swój sen o wyciętym dębie, którego własnoręcznie z nasiona wyhodował w obejściu swoich rodziców. Zobowiązałem się pojechać w miejsce, które wskazał i sprawdzić jak ma się sytuacja z drzewem.

Zacznijmy od początku historię tego drzewa. Jesienią 1969 r. Borys przyniósł z Puszczy dwa żołędzie. Postanowił z nich wyhodować dwa dęby. Posadził je w ziemi, by skielkowały. Niestety następnego roku okazało się, że skielkował tylko jeden. Gdy dąbek podrósł, posadził go w docelowym miejscu, w północno-zachodnim narożniku obejścia rodziców. Poza tym dąbkem posadził pięć lipek, sosenki i świerki. Największą więź ma jednak z tym dębem i właśnie niedobry sen dotyczył tego obecnie już 55. letniego drzewa. Trochę obawiał się, że ten sen może być złym prognostykiem przyszłości.

Kilka dni po naszej rozmowie pojechałem i sprawdziłem. Dąb rósł. Jedynie jeden z konarów został przez sąsiada obcięty, gdyż zasłaniał część jego ogrodu. Zrobiłem kilka zdjęć, porozmawiałem z drugim sąsiadem i dowiedziałem się, że wszyscy w tej części Podolan dbają o swoje drzewa. Również lipy i sosny oraz świerki posadzone przez Borysa nadal rosną i mają się dobrze.

Po powrocie do domu złapałem za telefon i przekazałem Borysowi dobrą nowinę o tym, że dąb rośnie, ma się znakomicie i rosną także inne posadzone przez niego drzewa. Rozmowa była w zupełnie innym, bardzo pozytywnym tonie, w przeciwieństwie do tej poprzedniej. Zaproponowałem, by temu dębowi nadać imię „Borys”, tak by odtąd nosił miano „Dąb Borysa” – mam nadzieję, że właścicielka posesji nie będzie miała nic przeciwko temu. Warto przypomnieć, że nasz Poeta napisał sporo wierszy poświęconych drzewom i dębom w szczególności, na przykład ten:

Dąb

Wydeptana ścieżka do lasu zarosła.

Puszcza w mgielnej przestrzeni.

Tylko dąb wiosennie zieleni się w pamięci.

W jego objęciach pisałem wiersze.

W dalszej części naszej telefonicznej pogawędki okazało się, że jednemu gatunkowi drzewa prawie w ogóle nie poświęcił linijki – tym drzewem jest olsza. Kilka dni później zadzwonił, że i olsza, a właściwie las przez nią tworzony, czyli ols znalazł w jego poezji miejsce. Wiersz „*Olsy*”, to lipcowe dzieło z nowego cyklu przeznaczonego do 35 tomiku wierszy. Otwiera on wierszowane wspomnienia z dzieciństwa na Podolanach:

Wiosną lubiłem oglądać tętniące olsy.

Bogate wody roiły się od drobnych stworzeń,

A dzikie kaczkę zakładały gniazda na wysepkach.

Dalej rozmowa potoczyła się w kierunku starych i dużych drzew, których w krajobrazie naszych wsi jest coraz mniej i że warto by zadbać o nowe nasadzenia nie tylko drzew owocowych, krzewów ozdobnych, ale właśnie naszych rodzimych dębów, klonów, lip, jesionów, wierzby białej i innych. Wspominaliśmy z Borysem krajobraz Białowieży i Podolan z lat 60./70., w którym domowe przydrożne i uliczne drzewa były dość powszechne, w tym np. okazała grusza przy posesji pp. Rychterów.

Jesienią opadające liście to kłopot, ale latem, to cień. Zastanawialiśmy się, że skoro kie-

dys udał się konkurs na najładniejszy ogród, później na kwietne posesje, to może warto zaproponować właścicielom posesji wprowadzanie zadrzewień, utworzenie przy drogach gminnych i sołeckich alei drzew z brzoź, dębów, klonów, lip i dzikich drzew owocowych. Byłaby to kontynuacja tego co 55 lat temu zainicjował w ogrodzie rodziców Borys Russko – posadził dęba, któremu teraz nadajemy imię „Dąb Borysa”. A wiem, że są następcy, którzy i sadzą, i pielęgnują sadzone przez siebie rodzime drzewa i krzewy, nie tylko jako żywopłoty. Tworzą nawet całe aleje po kilkadziesiąt czy nawet ponad sto drzew. Rolnictwa już praktycznie w Białowieży i sąsiednich śródpuszczańskich wioskach nie ma – to zadbajmy o zadrzewienia, o nie jako aleje spacerowe – jak choćby ul. Browarska. Przy Stoczku nie muszą rosnąć lipy wymagające stałej pielęgnacji, której nasze służby nie potrafią prawidłowo zrobić – może warto wymienić je na jarzębiny? Proponuję, właśnie po rozmowie z Borysem Russko, by tą kwestią zajęła się nasza Rada Gminy. Trzeba zadbać o naszą zieleni, o mieszkańców, w tym tych, których docenili inni, a my zwlekamy z przyjęciem uchwały o nadaniu tytułu Honorowego Obywatela.

Borys Russko daje nam wszystkim między innymi wierszami i taki o potrzebie zachowania niepowtarzalności nas samych, naszego otoczenia i naszego dziedzictwa – korzeni:

Dar niepowtarzalny

Mój dąb

ponad obłoki

wzniósł

konary.

Monarcha Puszczy

prosi o życie,

dar niepowtarzalny.

SUPLEMENT

W najnowszym tomiku wierszy Borys Rus-

sko opisał swój dąb z Podolan oraz cały otaczający ich Kosmos.

Mój dąb i ja
*Jest jedyna
niepodzielna
Moc.
Świeci
słońce.*

*Jest żywa
planeta.
Jest mój dąb
i ja.*

•
Andrzej Antczak

Działalność społeczna

Pomnik katyński bliski ukończenia

Fot. Bogumiła Jędrzejewska.

Przy ulicy Pałacowej, naprzeciw wylotu ulicy Polnej, zwraca już uwagę bryła nowego pomnika, poświęconego ofiarom zbrodni katyńskiej: dwunastu żołnierzom rezerwy Wojska

Białowieski Weekend Niepodległości

Mówią, że listopad to zbiór poniedziałków z całego roku. I może coś w tym jest, ale długi weekend 9-11 listopada, mimo braku już liści na drzewach, niskich temperatur i szarej zaślony na niebie wcale nie był monochromatyczny.

Zorganizowany przez nas (Zespół do

Polskiego – leśnikom, którzy przed II wojną światową pracowali w Dyrekcji Lasów Państwowych w Białowieży i w nadleśnictwach Puszczy Białowieskich, oraz trzem policjantom, którzy służyli w Białowieży podczas przyjazdów Prezydenta RP Ignacego Mościckiego na polowania.

Do pełnego ukończenia pomnika brakuje jeszcze dwóch orłów odlanych z metalu – państwowego i wojskowego. Będą one umieszczone na bokach pomnika na tej samej wysokości, gdzie od frontu widnieją dwa krzyże, katolicki i prawosławny, oraz ikona Matki Bożej Katyńskiej. Firma wykonująca orły ma je nadesłać do końca listopada.

W kwietniu 2025 roku przypada 85. rocznica zbrodni katyńskiej, dlatego uroczystość odsłonięcia i poświęcenia pomnika wstępnie planujemy na sam początek kwietnia przyszłego roku, a więc przed Wielkanocą, którą katolicy i prawosławni będą świętować w tym samym dniu – 20 kwietnia.

•
Bogumiła Jędrzejewska

Anna Kulbacka

Białowieskie Stowarzyszenie

Dziedzictwa Puszczy

spraw Obiektu Światowego Dziedzictwa "Białowieża Forest") Białowieski Weekend Niepodległości dodał trochę saturacji do palety barw. W szczególności widoczne było połączenie bieli i czerwieni.

Zaczął się w sobotę od spotkania online i prezentacji na temat Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska dla uczniów 13 szkół polonijnych z Wielkiej Brytanii, Francji, Li-

twy, Irlandii i Ukrainy. A potem już na żywo w Ośrodku Edukacji Leśnej "Jagiellońskie" była okazja doświadczyć kilku aktywności w nurcie pedagogiki przygody, upiec kielbaskę na ognisku i obejrzeć film przyrodniczy. Dzień zakończyliśmy wspólnym graniem i śpiewaniem na jam session w Centrum Aktywności Lokalnej w Białowieży.

Niedziela zaczęła się aktywnie. Na terenie Parku Pałacowego przygotowaliśmy grę terenową, a jednocześnie grupa dziesięciu osób wzięła udział w warsztatach outdoor education na parkingu gminnym. W trakcie tych aktywności pilnowaliśmy też ogniska, przy którym chwilę później Marek Zubrycki pięknie zagrał na akordeonie i pośpiewał, a kto miał ochotę to się do tego śpiewania dołączył albo i zatańczył. Wieczorem w sali

kinowej Białowieskiego Ośrodka Kultury pokazaliśmy film dokumentalny Tomasza Wolskiego "Rok z życia kraju" - opowieść o Polsce w czasie stanu wojennego zbudowana na niezliczonej ilości archiwalnych nagrań z tamtych trudnych dla naszego kraju czasów.

Niepodległościowy poniedziałek natomiast upłynął pod znakiem leśnych spacerów. Prawie sto osób z biało-czerwonymi kotylionami na piersi ruszyło (w mniejszych grupach) na kilkukilometrowy spacer po rezerwacie ścisłym Białowieskiego Parku Narodowego. Dla większości osób była to pierwsza w życiu wizyta w tym najbardziej naturalnym fragmencie lasu nizinnego w Europie.

Fajnie to wszystko wyszło, ale to też przecież dzięki wsparciu różnych ludzi i organizacji. Dziękujemy za dobrą energię! Szczególnie dziękujemy dzieciom i młodzieży z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Białowieży za przygotowanie kotylionów! A także Markowi Zubryckiemu, Karolinie Sienkiewicz z So FILMS, przewodnikom po Rezerwacie Ścisłym BPN. Dziękujemy też za wsparcie instytucjom: Nadleśnictwo Białowieża, Białowieski Ośrodek Kultury, Gmina Białowieża, Białowieski Park Narodowy.

•
Andrzej Szypulski

Białowieski Ośrodek Kultury

zaprasza na zajęcia

ROBOTYKA

3 i 17 grudnia 2024 (wtorki)

godz. 17.00 – 18.10 grupa wiekowa 6-8 lat

godz. 18.15 – 20.00 grupa wiekowa 9+

Galeria oBOK, ul. Sportowa 1 w Białowieży

(wejście główne do kina i od tyłu gminy)

OBOWIĄZUJA ZAPISY TEL. 50 39 39 315

!!! WSTĘP WOLNY !!!

Nasi poeci

Jesień

*Popatrz w okno! Moja droga.
Jesień idzie!
Drzewa drzemią, liście lecą
słońce blednie
kwiaty więdną
Róże chylą swoje kolce
Mgła spowija łąki
Puste pola, puste parki
Odleciały już bociany i skowronki
A w ogrodach gnieźdzą się wróbelki
Wybierają smakołyki*

*Dęby gubią swe żołędzie
Z kasztanowca lecą „kolczaste języki”
A leszczyna zakochanym sypie w
dłonie orzechami
W głębi puszczy borowiki ślą ukłony
dla grzybiarzy
A przy drodze w trawie woń żubrówki
się roznosi, to nalewka dla turystów
sporządzana przez białowieckiego chłopaka.*

Helena Dulko

OGŁOSZENIE

Masz problem z zakupem węgla na nadchodzącą zimę?

Gmina Białowieża ma dla Ciebie rozwiązanie!

Oferujemy **węgiel typu orzech** w praktycznych workach **Big Bag** (ok. 800 kg)
w atrakcyjnej cenie **800 zł brutto/worek**.

Dlaczego warto wybrać naszą ofertę?

Wygoda: Węgiel dostarczymy pod wskazany adres (opłata dodatkowa).
Dostępność: Skontaktuj się z nami, a odpowiemy na wszystkie Twoje pytania.
Nie zwlekaj!

Skontaktuj się z nami:

Urząd Gminy Białowieża tel.: 85 681 24 87 w. 25 Godziny otwarcia: 7:30-15:30

Zapewnij sobie ciepło na całą zimę!

GŁOS BIAŁOWIEŻY - GAZETA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Wydawca: Białowiecki Ośrodek Kultury
ul. Sportowa 1, 17-230 Białowieża, tel.: 85 68 12 460
Redaktor naczelny: Mateusz Damian Gutowski
Druk: Białowiecki Ośrodek Kultury
Korekta: Gminna Biblioteka Publiczna
Numer zamknięto: 29.11.2024 r.
E-mail: bok@ug.bialowieza.pl
Strona internetowa: www.gmina.bialowieza.pl
Nakład: 350 egzemplarzy

